

Бу күннэргэ Александр
таас чогу, комбикорму
таһар.
Д. ГЕРМОГЕНОВ.

БССӨ БИИР суолга тохтуу
мт. Сарсыарда үлөбө кө-
мүгөр катти, кишэ үлүтү
сипко барыы—дьылаа биэр ө-
тө. Оттон искибэ, кылаабына-
йа—үлэ биримэтин дьыг-ча-
чы кодьүүстэхтик тулаан
обществора туту сатылары,
кыялары толору биэрин. Мин
кылаабар, ити иккис көрдөбү-
толоруллуута хас биэрдик ки-
ли сознателыиһыттан, идэти
быһылааһыттан. үлэлиир

ССКП КК Генеральный секретарь табзаарыс Ю. В. Андропов Килин Комитет ээтинньи кези (1982 с.) Пленумугар тыл тэригэр: «Партийнай, государственнай уонна үлэ дысциплиниэтин ханык баһар кэмилэр утары өссө сорунуу-бахтык охсууохха. Маныаха «Иҥи партийнай уонна профсоюзнай тэрилтэлэр өйбүллэрин, бары советскай дьон тору өйбүллэрин көрсүөхпүт иэс эрэбэбин» диэбитэ. Кыр-ыга даһаны итинник.

Чурапчы 8 кыст. осм

УЛАХАН ЭБИТ, АБЫЙАХ МҮНҮҮТЭ...

Олунньу 24 күнүгэр оройуон киининээри со-
лох мааһыһынарга на-
мундай контуруол коми-
тетин, «Сага олох» ха-
һыт редакциятын уонна
дьыала отделын хол-
булуктаах рейдэлэрэ ы-
ытылына. Сыала — үлэ
эриэмэтин тутуһууну
контуруоллааһын.

Универмакка 12 чаас
сидана сырыттыбыт. Уо-
скарау бөдө, кириин-тах-
сым элбэх. Собиэдиссэй-
тин билбиппит: дыахтар
кыһыкты сапожккалара
атылламыттар. Табаар
бүтүт.

— Сапожккалары атыл-
та хаһан таһаарбыккы-
тый?

— Бөдөһээ кизһэ, үлэ
чааһа бүтэтин кытта.
Синно атылаһааччы ады-
ях ээ. Бу сарсыарда
бүтэрдилэр.

Сыалбытын — сорукпу-
тун билиһиннэра-били-
һиннэра, ким хайа тэ-
рилтэттэн, тодо сылды-
рып сураһабыт. Дьэ, эл-
пизт араас буолан биэр-
дэ. «Ээ, бу быстах кири-
рэн тадыстым», «Тэрил-
тэҕэ баран иһэбин»,
«Улахан эбит, абыйах
мүнүүтэҕэ көрө түһэри-
этин диин. Сорохтор
бэйэлэрин буруйдаах
курдук тутталлар.

— Ханна үлэлигин?

— Кочегардыбын, му-
зыкальнай оскуолаҕа, —
диир Максимов А. Д.

— Вүгүн оһоххун отто-
хун дуо?

— Оттон баран сыл-
дыбын...

Бииги пенсионердары,
дьэ хаһаайкалары, уоп-
ускааахтары уо. д. а.

— үлэһэбэт дьону ер-
тута барбатыбыт. Бириэ-
мэлэрин бэйэлэрэ быһа-
рар дьон сырыттаһара.

Сберкасса собиэдиссэйэ
Аммосова В. М. 12 чаас
аһымыта мааһыһын иһи-

тэр көрүстүбүт. Кассир-
дара Филиппова З. Д.
уонна Седалищева Л. Г.
эмиз бааллар.

— Сага режиммит үк-
сү мааһыһынар гизниэ-
рин курдук. Оччобэ би-
һиги хаһан аһыыр та-
һар дьоммутуй? — диин
ес-саҕа буолаалар.

Этиилэрэ эмиз да сир-
дээх курдук. Үлэлэрин
режимэ, кырдык, оннук
олохтоммут. Ол эрэ-
ри тэрилтэ салайаач-

балыһына аата — балы-
һа, мааһыһын аата — ма-
һыһын. Бюллетеннээх
аһыһах мааһыһыны кө-
рүһэрэ соп буолуо дуо?
Итинниг хоруйдааччыла-
рынан санэпидстанция
үлэһитэ Сивцева М. Е.
Гдыу-уунтан плем-учуот-
чук Носова В. Н. буоллу-
лар.

Арыгы мааһыһыһыгар
балтараа чаас иһигэр 42
кйи үлэлэрин кэмигэр
кэлэн барыталаатылар.

Бииги рейдэбит

чыта киһи ону ту-
уорсуох эбит. Бу кур-
дук үлэһиттэрин баты-
һыннара сылдыбакка
эрэ.

Оттон бири тэрилтэ
үлэһитэ Сыроватская
Е. Е., госбанк кассира
Макарова М. А., музей
директора Пермькова
Е. А., «Якутмежсовхоз-
строй» мехколхозтатын
электросварщица Петров
А. П., дьы-уот, комму-
нальнай хаһаайкыта
производственной управ-
лениеттэн Сивцев
И. Н., балыһаттан По-
пова З. А. үлэлэрин кэ-
мингэр мааһыһыһа сыл-
дыталаатылар. «Уонча
эрэ мүнүүтэ хаалла»
дйотер даһаны социаль-
най харалта үлэһитэ Ду-
ранова М. З. эбиигитэр
эрдэ баран иһэн мара-
һыһынаабыт.

Манна мүнүүтэлэр сы-
наларын өйдөтүһө бар-
саппыт. Атыны санатыа-
бы баһарылар. Үлэ кү-
нүн сага режимнэгэр ки-
ринэн сибээстээн, рай-
по салалтата үлэ бинэ-
мэтигэр сэдэх табаарда-
ры атылааһыны бэрэ-
дэтиэх эбит.

«Балыһаҕа көрдөрө
сылдыбын» дйэччи хас
да киһини көрүстүбүт.

Ол иһигэр сорохтор хас-
тыта да кырынылар.
Холобур, кочегар Ми-
щенко И. Эмиэ кочегар
Герасимов Ф. сменатын
кэмигэр кэлэн төнүннэ.
Үлэлэрин кэмигэр «Сель-
хозхимияттан» Дьячков-
ская Н., Александров П.,
Керемисов С., «Сельхоз-
техникаттан» Баишев С.,
Кривошапкин Р., «Якут-
сельстрой» мехуостоготун
бухгалтера Шестакова А.
уо.д.а. арыгы атылаһан
бардылар.

— Суруйан кэбиниг:
Сивцев Иннокентий Ин-
нокентьевичын, суол
учаастагын начальнига-
бын. — диин баран 17
чаас 30 мүнүүтэҕэ наада-
тын ситэн барда бири
салайааччы.

Мааһыһын кэмнигэр
МТЗ-82 трактор кэлэн
тохтуур. Ыйыталаабыт.
«Сельхозтехника» холбо-
лук тракториһа Степа-
нов Е. путеһката суох
төбүннөрөн кэлбит. Төн-
көргө күһэллнэ.

Эмиэ ити тэрилтэттэн

А. ДЯЧКОВСКАЯ — БИВСЛКС райкомун сек-
ретара, «КП» оройуоннааҕы штабын начальнига,
К. БОРИСОВ — народнай контролер,
В. СИДОРОВ — не дьыала отделын инспектора,
Д. КИРИЛЛИН — ОБХСС инспектора,
Н. БАРАШКОВ, С. ПОПОВ, В. РУФОВ —
хаһыат аналл. корр.

еромуенинэ сылдыар
поффер Попов Е. Е. П.,
автобус водителэ Прото-
дьяконов В. сыһыарыл-
дыбыт техникаларынан
кэлэ сырыттылар.

Уорда ферматын стар-
найа Петров В. балы-
һаҕа көрдөрө сылдыар
ваттаах, улахан холоу-
сун Бастаан «Неустроев-
нын, Хатылыттан сыл-
дыбын» дйэн сыһыһа
лаабыт Одоулуун отде-
лиетын кочегара Око-
нешников С. түбэстэ.

Манна итирик эрэри
«Сирингэри» сылдыар дьон
эмиз бааллар. Холобур,
Пинигин Э. (эт-үүт ком-
бинатыттан) милицияҕа
илдьилиннэ.

Үлэ чааһа бүтүүтэ ма-
аһыһыһа дьон кэмнэгэ
биллэрдик адыһаата. Ол
тоботун продавецтан
Ыйыппаппытыгар, аты-
лаһааччы балыһар үгүс
отто 18 чаас иһиннэ сыл-
дыар дйэн быһаарда.

Бири күннэ, кылгас
Сиримэҕэ дйэтэххэ, чач-
чыта элбэх киһи. Бу ту-
һааннаах үлэ коллектив-
тары салалталарын, об-
щественнай тэрилтэлэрин
дыссиплиниэхтэх. Үлэ
биримэтин үлэҕэ эрэ
анаһыһыһа, ону конту-
руоллаһыһыһа, сага көр-
лөбүллэриннэн салайтаран
уһуу-чү болдомто уу-
рулуохтаах. Сознатель-
кай дыссиплиниһэ иһин
оһуһуу, иһигэр-өйдөтөр
үлэ ситэтэ суоһун аһар-
дас бу даһаны рейдэ
көрдөрдө.

Дыссиплиниһэ туһу-
нан кэпсэтингэ бытархай
дйэн суох. Үлэ бири мүн-
үүтэҕэ да күндү, сыана-
та улахан. Ону тйэрдэ
сыаналаабат дьоннор ула-
ханнык сыһыһаллар.

Учүгэй дьон туһунан көрөөччү көхтөөхтүк кэлэр

Киинэни пропаган-
далааһын утумнаах-
тын ыһтыллар сирдэ-
ригэр үлэһиттэр ки-
нэҕэ сылдыһылар
көхтөөх, элбэх буолар.
Снуоха киноустанова
ко совета олохтоох
общественнай тэрилтэ-
лэри кытта бири сү-
бэһэн, күүһү түмэн
үлэһиһа улахан суол-
талаах.

Директиһэҕи киноу-
станова оннук үлэ-
дйэр, Манна М. М. Фе-
досеева сүүрбэчэ сыл
инномеханикаата. Би-
лиһин киһи — баай
опыттаах специалист.
Мария Михайловна
үлэтигэр сага ньыма-
лары туттарга өрүүтүн
кыһанар. Кэскили, кэ-
нэбэһини таба өй-
дөөн, пионерскай ки-
нотеатры тэрийбитэ.
Синно үлэһэппит оро-
лортон сорохторо кэ-
ли киномеханик идэ-
тин талан ылабыттары.

Ааспыт пятилетка-
лар сылларыгар оро-
дуон кинофикацияда-
гын социалистическай
туоталаһыһыларын бу
биритгэҕэ чилиһиннэро
бири кезуэлэччилэри-
нэн буолан үлэлэри-

гэр үрдүк ситиһини-
лэмминтэра.

Ас-уөл программа-
тын олоххо киллэрини-
нэн сибээстээн били-
гин биригэҕэ киноу-
становкалара үлэни сн-
налыы тэрийингэ ту-
рунулар. Тьа сирин
үлэһиттэригэр анал-
лаах фестиваллар, те-
матическай биэчэрдэр,
көрөөччүлэр конфе-
ренциялара, о. д. а.
кыһыллаллара бы-
лааннаһа.

Социалистическай
туоталаһыһы кыһыһы-
лааҕа М. М. Федосее-
ва ааспыт, юбилей-
даах сыһа «ССРС ки-
нематографиятын туй-
гуна» знагьман наҕа-
раадалаһа. Итинниг
чнээкэ урукку өттү-
гэр оройуонтан биэс
эрэ киһи тиктэн ту-
рарынан сыаналаатах-
ха, Коптодо сельсове-
тын депутата, комму-
нистическай үлэ удар-
нига М. М. Федосеева
салайар коллектива
кырдык да басыһы
үлэлэрин иһэҕэ-
биэххэ соп.

П. СЕДАЛИЩЕВ.
СНИМОККА: М. М.
Федосеева.

ИСПОЛКОМНА ДЬУУЛАЛЭНИЛИННЭ

Субуруускай аатынан
совхоз Хатылытааҕы от-
делениеттар үлэ дыс-
сипилиннэтин мөлтөҕө
производственной көрдө-
рүүлэри атахтаабытты
туһунан сельсовет испол-
комун кизин ыгыры-
лаах муньаһар улахан
кэпсэтин буолла. Кыр-
дыһа, бу боппуруос
араас таһымнаах мун-
ньахтарга кэмкэ сылла-
ра уостан түспэт буолла.
Ол соп. Уопсай дьыала
туһунан ыалдыар дьону
киһи хайдах долгуппат
буолуой?

Ааспыт сыһа бэрэбиэр-
кэ ыһтыллыбыт түөрт
ыйыһар отделениетта
анардас борогууллааһын-
тан 574 үлэ күнэ сүтэри-
лэбитэ. Больничнай ли-
һи туһаныһа бэрэдэк
олохтоно илик. Врач
аһыһар режимин боль-
ничнай листээхтэр үгүс-
түк кэлэлэр. Холобур,
работай Кондратьева ыал-
дыар аатыра сылдыан
арыгылааһыһынан дьа-
рыктаммыт уонна охсу-
һан милицияҕа адалыл-
лыбыт. Онно эмиз хас да

үлэ күнүн сүтэрибит. От-
тон эмиз ыалдыар ааты-
ран үлэттэн аһыһыһан
көпүлэммит Портняги-
на суол-кис мөлтөбүттэн
иниһибэккэ Кылааннаха
күүлэйдик сылдыбыт.
Ити сүөргү быһыһылар
сөптөөх дьүүлэ-дьүһүг-
нэ туруоруллубаттар.

Үлэ дыссипилиннэтин
бөдөргөтүүтэ кэмниги
кэмнэ бэлэстэммит кыра
да буоллар үчүгэй саҕа-
лааһыһынар көрөхсөбил-
лээхтэр. Ол курдук, об-
щественнай бэрэдэги кэ-
һэр, арыгыһыһар тракто-
ристары эдэрдэриннэн сол-
буйуу коллективка ба-
лачча сабыдыаллаах
буолла. Добровольнай на-
роднай дружина началь-
нигынан Потапов Г. А.
ананыһаһытан итирик-
ситтэри, бэрэдэги кэ-
һээччилэри утары охсу-
һуу күүһүрдэ. Дружин-
никтар объектары бэрэ-
биэркэлиллэр, арыгы-
һыһтар дйэтээҕи олохто-
руһа хайдах туруктаах
олороллорун кэтээн кө-
рөллөр.

Үлэ режимин тутуһу-
нарыһа биригэһиһдэр,
эвентсхойдар, фермалар
старшайдар, рабочайда-
ры кытта анаан-мисээн
үлэлиһлэрэ көдүүһү
биэрэн эрэрин отделение
управляющайа И. И.
Яковлев бэлэстээтэ. Дет-
садка, оскуола коллек-
тивыгар оройуоннааҕы
партийнай хаһаайысты-
баннай актив муньаһын
уураарын дьүүлэһиһи
кэмниттэн иһигэр үлэ ба-
лачча сөргүтүллэн эрэри
туһунан П. П. Местнико-
ва Д. П. Чечебутов этти-
лэр.

Үлэ дыссипилиннэтин
бөдөргөтүү—дьон олорор
сиринэн иһигэр үлэ бири
сүрүн сыһа. «Харбала»
агитсанаҕа «Килиһи—по-
руот баайа» дйэн темаҕа
сүүсчэкэ киһи кыттыһы-
лаах биэчэр ыһтылыһа.
Истээччилэр кэпсэтингэ
активнайдык кытынны-
лар. Итинниг дьону сэр-
гэһэлэтэр көрүннэри тут-
туу ураты суолталаах.

Исполком үлэ дысси-
пилиниһэтин бөдөргөтүүтэ
чопчу дыһаллары бэ-
лиэтээтэ.

Н. СОЛОВЬЕВ.

КИМ ТӨНӨ ҮҮТҮ БЫРЫЙ?

ОЛУННЬУ 10—25 КҮННЭРИНЭЭҔИ СВОДКА

Спикеттар, отделениеттар	Фур. аһах	Аһаар кыһах	Күннэри кэлэн, үгү (и)		Кү-сэһи үүтү (и) аһах- а. д.			Тө- гөөб. иһэ	Салт. иһа
			1982 с.	1983 с.	фур.	аһах	Күннэри кэлэн, үгү (и)		
Карл Маркс	1671	869	48,5	40,5	2,1	4,6	32,2	267	163
Одоулуун	618	380	17,0	16,0	2,5	4,2	13,0	74	65
Мугудай	632	230	20,0	14,6	2,3	6,3	11,0	130	25
Ваксы	621	259	11,5	9,9	1,5	3,6	8,2	63	13
Субуруускай	844	300	15,3	15,2	1,8	5,1	12,5	85	25
Хатылы	399	160	6,0	7,5	1,9	4,7	6,0	42	14
Болтоҕо	445	140	8,5	7,7	1,5	5,5	6,5	43	11
Эрилик Эриетини	1871	841	54,2	50,4	2,7	6,0	33,2	426	164
Хоптодо	511	237	14,0	10,4	2,0	4,4	7,9	84	28
Хадаар	465	193	12,4	12,5	2,7	6,5	11,0	92	36
Хайахсыт	468	193	12,5	12,1	2,0	6,3	10,3	69	27
Чакыр	427	218	15,3	15,4	3,6	7,0	4,0	182	1,5
«Чурапчы»	1360	559	33,9	33,2	2,4	6,0	23,5	318	62
Сыһаг	680	342	18,5	20,5	3,0	5,9	14,5	145	30
Килэҥки	360	83	7,2	7,1	1,9	8,5	4,7	110	28
Арыһаах	320	125	8,2	5,6	1,7	4,4	4,3	63	4
«Мылдаҕайы»	960	563	33,5	26,5	2,7	4,6	18,9	194	—
Болугур	520	223	18,5	13,0	2,5	5,8	8,0	153	—
Соловьев	440	340	15,0	13,5	2,9	3,8	10,9	41	—
Оройуон үрдүнэн	6906	3123	185,4	165,8	2,4	5,3	120,3	1290	294
1982 сыһа	6932	3104			2,6	5,9	141,1	1733	297

А АСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ
оройуон совхозтара
1144 центнер үүтү ыан-
нах.

Бһах төрөөһүнэ былы-
рыһыһыһаһар хойуте-
һэн 1982 сыл туһааннаах
та, үгүс фермалар үү-
тү ыһын графигын то-
төрккөн адыһах ыһына
көрбөккө иһэллэр. Дьэ

государствоҕа туттары
141 центнериннэн намы-
һах.
Бһах төрөөһүнэ былы-
рыһыһыһаһар хойуте-
һэн 1982 сыл туһааннаах
та, үгүс фермалар үү-
тү ыһын графигын то-
төрккөн адыһах ыһына
көрбөккө иһэллэр. Дьэ

ол иһин отделениеттар
салайааччылары, ферма-
лар коллективтара үрүт
илгэни үксэтингэ эһин
суһан дыһаллары ыла-
лара наада.
Тьа хаһаайыстыбатын
управлениетта.

ОБО ОНЭЛЛОНУУТА

Таптыыр ийбэит,
ийбэит, аймакхыт
ИГНАТЬЕВА
Анна
Васильевна
уфун ыарахын ыа-
рыыттан өлбүтүн, дь-
ринник курутуян ту-
ран. ийитиннэрэбит.
Оболоро, сиэннэра,
аймакхыт

BARDON